

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Західноукраїнський національний університет
Соціально-гуманітарний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан соціально-гуманітарного
факультету
Оксана ГОМОТЮК
« » 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
« » 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Педагогіка»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність – 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями

014.02 (мова і література) (польська),

014.01 (мова і література) (українська))

Освітньо-професійна програма – «Середня освіта. Польська мова та література, українська мова та література»

кафедра інформаційної та соціокультурної діяльності

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. заняття (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екзамен (семестр)
Денна	2	3	32	14	3	6	65	120	3

Тернопіль – 2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів «Середня освіта. Польська мова та література, українська мова та література» галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка» спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями 014.02 (мова і література) (польська), 014.01 (мова і література) (українська)), затвердженої Вченою радою ЗУНУ (Протокол № 10 від 23 червня 2023 року).

Робочу програму складено доктором педагогічних наук, професором кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності Щербяком Юрієм Адамовичем

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності, протокол № 2 від 30 серпня 2024 року.

Зав. кафедри, к.іст.н., доц. Ірина НЕДОШИТКО

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями 014.02 (мова і література) (польська), 014.01 (мова і література) (українська)), протокол № 2 від 30 серпня 2024 року.

Керівник ГЗС,

к. іст. н., доц.

Наталія ЛІЩИНСЬКА

Гарант ОПШ

к. іст. н., доц.

Наталія ЛІЩИНСЬКА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Педагогіка»
ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «Педагогіка»

Дисципліна «Педагогіка»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS –4	Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка	Дисципліна циклу загальної підготовки нормативна
Кількість залікових модулів –4	Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями 014.02 (мова і література) (польська), 014.01 (мова і література) (українська))	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 1</i>
Кількість змістових модулів –3	Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)	Лекцій: <i>Денна – 32 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 14 год.</i>
Загальна кількість годин –120		Самостійна робота: <i>Денна – 65 год.</i> <i>Тренінг – 6 год.</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 3</i>
Тижневих годин – 8, з них аудиторних –3		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Педагогіка»

Метою вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка» є: забезпечення теоретичної і практичної підготовки студентів до виконання функціональних обов'язків вчителя; розвиток педагогічних здібностей студентів; виховання професійно значущих якостей педагога; ґрунтовне вивчення студентами фундаментальних питань освіти і виховання, загальних закономірностей, принципів, форм, методів навчання та виховання різних вікових груп.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні і методичні основи організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти; ознайомлення з сучасними уявленнями про цілі і цінності педагогічної освіти, проблемами навчання і виховання студентів та школярів, традиційними та інноваційними підходами до їх вирішення.

Передумовами для вивчення дисципліни є цикл теоретичних та практичних дисциплін: «Психологія», «Основи філософських знань», «Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень» тощо.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальний курс пов'язується з циклом навчальних дисциплін «Психологія», «Інклюзивна освіта», «Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень» тощо.

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку

ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмета.

ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК6. Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

ФК8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистіснозорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

Результати навчання:

РН1. Відтворює основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховує в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

РН3. Називає і аналізує методи цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; класифікує форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.

РН4. Здійснює добір і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично оцінює результати їх навчання та ефективність уроку. РН5. Вибирає відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; аналізує динаміку особистісного розвитку учнів, визначає ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

РН6. Називає і пояснює принципи проєктування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

РН7. Демонструє знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), оперує базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

PH8. Генерує обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

PH11. Виявляє навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, пояснює необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.

PH12. Аналізує власну педагогічну діяльність та її результати, здійснює об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

PH13. Демонструє знання основних положень нормативноправових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовує необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

3. Зміст дисципліни «ПЕДАГОГІКА»

Змістовний модуль 1. Загальні основи педагогіки

Тема 1. Педагогіка в системі наук про людину. Педагогіка як наука, її становлення і розвиток. Предмет педагогіки та її завдання. Функції педагогіки. Основні категорії педагогіки. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками.

Тема 2. Особистість як предмет виховання. Фактори розвитку особистості. Поняття про особистість, її розвиток і формування. Закономірності фізичного і психічного розвитку. Основні фактори розвитку особистості. Взаємозв'язок зовнішніх і внутрішніх умов розвитку. Роль діяльності і спілкування у розвитку особистості. Роль активності учня в особистісному розвитку. Поняття про саморозвиток особистості. Внутрішні суперечності як рушійні сили розвитку.

Тема 3. Методологія педагогіки та методи науково-педагогічних досліджень. Методологія педагогіки, її рівні, підходи. Педагогічне дослідження, науковий апарат дослідження. Методи педагогічних досліджень, їх класифікація.

Змістовний модуль 2. Дидактика

Тема 4. Дидактика – теорія освіти й навчання. Поняття дидактики, її предмет та функції. Основні категорії дидактики: навчання, освіта, принципи навчання, зміст освіти, методи навчання, організаційні форми навчання. Історія становлення та розвитку дидактики. Зв'язок дидактики з іншими науками. Загальна теорія навчання і методики окремих предметів з основ наук, їх взаємозв'язок.

Тема 5. Зміст освіти в сучасній школі. Загальна характеристика змісту освіти. Фактори, які впливають на розробку змісту освіти. Теорії організації змісту освіти. Наукові основи визначення змісту освіти та його удосконалення. Документи, що визначають зміст загальної середньої освіти. Державний стандарт загальної середньої освіти. Структура навчального плану та навчальної програми. Підручники та навчальні посібники, їх функції та структурні компоненти.

Тема 6. Закони, закономірності та принципи навчання. Закони процесу навчання. Сутність поняття «закономірності навчання», об'єктивні та суб'єктивні закономірності навчання. Система дидактичних принципів та їх характеристика. Правила реалізації принципів навчання.

Тема 7. Методи навчання. Сутність поняття «метод навчання». Класифікація методів навчання. Характеристика методів навчання, умови ефективності їх застосування. Фактори, що впливають на вибір методів навчання.

Тема 8. Форми організації навчання. Поняття про форми організації навчання. Розвиток організаційних форм навчальної роботи у школі. Характеристика класно-урочної системи, її

переваги, недоліки та шляхи удосконалення. Урок як основна форма організації навчання у сучасній школі. Вимоги до уроку. Типи та структура уроків. Підготовка вчителя до уроку. Характеристика додаткових форм організації навчання. Альтернативні форми організації навчання, технології їх застосування.

Тема 9. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю. Сутність контролю та його функції. Принципи контролю. Види та методи контролю. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.

Тема 10. Технології навчання. Сутність поняття «технології навчання» та історія його виникнення. Ігрові технології навчання, їх класифікація. Мозкова атака, види мозкових атак, етапи проведення. Особливості ситуаційного навчання.

Змістовний модуль 3. Теорія виховання.

Тема 11. Загальна характеристика процесу виховання. Теорія виховання як складова частина педагогічної науки. Характеристика сучасних наукових підходів до виховання. Сутність процесів виховання, самовиховання та перевиховання особистості. Мета виховання. Аналіз «Концепції національного виховання дітей та молоді в Україні». Структура, рушійні сили та основні етапи процесу виховання.

Тема 12. Закономірності та принципи виховання. Основні закономірності процесу виховання. Специфіка принципів виховання. Характеристика принципів виховання. Правила виховання.

Тема 13. Методи та засоби виховання. Поняття про методи виховання. Класифікація методів виховання. Методи формування свідомості особистості. Методи організації діяльності, спілкування та формування досвіду суспільної поведінки. Методи стимулювання діяльності і поведінки. Методи самовиховання. Поняття прийому і засобу виховання. Умови оптимального вибору і ефективного застосування методів виховання.

Тема 14. Основні напрями виховання. Характеристика основних напрямків виховання. Завдання та шляхи розумового виховання. Система морального виховання. Громадянське виховання. Трудове виховання та профорієнтаційна робота у сучасній школі. Сутність і завдання естетичного виховання школярів. Фізичне виховання. Екологічне виховання, його завдання та зміст. Статеве виховання. Правове виховання.

Тема 15. Організаційні форми виховної роботи. Поняття позакласної і позашкільної виховної роботи. Характеристика масових форм виховної роботи. Характеристика групових форм виховної роботи. Характеристика діяльності позашкільних навчально-виховних закладів.

Тема 16. Формування колективу, його вплив на виховання особистості. Виховний колектив та його основні ознаки. Зміст, функції та види виховного колективу. Чинники розвитку колективу. Учніське самоврядування в школі та класі. Формальні та неформальні групи. Дитячі та юнацькі громадські організації. Неформальний молодіжний рух.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА»

Тема	Кількість годин				
	Лекції	Практ. заняття	Інд. робота	Сам. робота	Тренінг
<u>Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ</u>					
Тема 1. Педагогіка в системі наук про людину.	2	1	1	4	2
Тема 2. Особистість як предмет виховання.				4	
Тема 3. Методологія педагогіки та методи науково-педагогічних досліджень.				4	
<u>Змістовий модуль II. ДИДАКТИКА</u>					
Тема 4. Дидактика – теорія освіти й навчання.	2	1	1	4	2
Тема 5. Зміст освіти в сучасній школі.	2	1		4	
Тема 6. Закони, закономірності та принципи навчання.	3	1		4	
Тема 7. Методи навчання. Сутність поняття «метод навчання».	2	1		4	
Тема 8. Форми організації навчання.	2	1		4	
Тема 9. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю.	2	1		4	
Тема 10. Технології навчання.	2	1		4	
<u>Змістовий модуль III. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ</u>					
Тема 11. Загальна характеристика процесу виховання.	2	1	1	4	2
Тема 12. Закономірності та принципи виховання.	2	1		4	
Тема 13. Методи та засоби виховання.	2	1		4	
Тема 14. Основні напрями виховання.	2			4	
Тема 15. Організаційні форми виховної роботи.	2	1		4	

Тема 16. Формування колективу, його вплив на виховання особистості	3	1		5	
Загалом:	32	14	3	65	6
Підсумковий контроль	Екзамен				

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовний модуль 1. Загальні основи педагогіки

Тема 1. Педагогіка в системі наук про людину.

1. Педагогіка як наука, її становлення і розвиток.
2. Предмет педагогіки та її завдання.
3. Функції педагогіки. Основні категорії педагогіки.

Тема 2. Особистість як предмет виховання.

1. Фактори розвитку особистості.
2. Поняття про особистість, її розвиток і формування.
3. Закономірності фізичного і психічного розвитку.
4. Основні фактори розвитку особистості.
5. Взаємозв'язок зовнішніх і внутрішніх умов розвитку.
6. Роль діяльності і спілкування у розвитку особистості.
7. Роль активності учня в особистісному розвитку.

Тема 3. Методологія педагогіки та методи науково-педагогічних досліджень.

1. Методологія педагогіки, її рівні, підходи.
2. Педагогічне дослідження, науковий апарат дослідження.
3. Методи педагогічних досліджень, їх класифікація.

Змістовний модуль 2. Дидактика

Тема 4. Дидактика – теорія освіти й навчання.

1. Поняття дидактики, її предмет та функції.
2. Основні категорії дидактики: навчання, освіта, принципи навчання, зміст освіти, методи навчання, організаційні форми навчання.
3. Зв'язок дидактики з іншими науками.
4. Загальна теорія навчання і методики окремих предметів з основ наук, їх взаємозв'язок.

Тема 5. Зміст освіти в сучасній школі.

1. Загальна характеристика змісту освіти.
2. Фактори, які впливають на розробку змісту освіти.
3. Теорії організації змісту освіти.
4. Наукові основи визначення змісту освіти та його удосконалення.
5. Документи, що визначають зміст загальної середньої освіти.
6. Державний стандарт загальної середньої освіти.
7. Структура навчального плану та навчальної програми.
8. Підручники та навчальні посібники, їх функції та структурні компоненти.

Тема 6. Закони, закономірності та принципи навчання.

1. Закони процесу навчання.
2. Сутність поняття «закономірності навчання», об'єктивні та суб'єктивні закономірності навчання.
3. Система дидактичних принципів та їх характеристика.
4. Правила реалізації принципів навчання.

Тема 7. Методи навчання. Сутність поняття «метод навчання».

1. Класифікація методів навчання.
2. Характеристика методів навчання, умови ефективності їх застосування.
3. Фактори, що впливають на вибір методів навчання.

Тема 8. Форми організації навчання.

1. Поняття про форми організації навчання.
2. Розвиток організаційних форм навчальної роботи у школі.
3. Характеристика класно-урочної системи, її переваги, недоліки та шляхи удосконалення.
4. Урок як основна форма організації навчання у сучасній школі.
5. Вимоги до уроку.
6. Типи та структура уроків.
7. Підготовка вчителя до уроку.
8. Характеристика додаткових форм організації навчання.
9. Альтернативні форми організації навчання, технології їх застосування.

Тема 9. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю.

1. Сутність контролю та його функції.
2. Принципи контролю. Види та методи контролю.
3. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.
4. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.

Тема 10. Технології навчання.

1. Сутність поняття «технології навчання» та історія його виникнення.
2. Ігрові технології навчання, їх класифікація.
3. Мозкова атака, види мозкових атак, етапи проведення.
4. Особливості ситуаційного навчання.

Змістовний модуль 3. Теорія виховання.

Тема 11. Загальна характеристика процесу виховання.

1. Теорія виховання як складова частина педагогічної науки.
2. Характеристика сучасних наукових підходів до виховання.
3. Сутність процесів виховання, самовиховання та перевиховання особистості.
4. Мета виховання. Аналіз «Концепції національного виховання дітей та молоді в Україні».
5. Структура, рушійні сили та основні етапи процесу виховання.

Тема 12. Закономірності та принципи виховання.

1. Основні закономірності процесу виховання.
2. Специфіка принципів виховання.
3. Характеристика принципів виховання.
4. Правила виховання.

Тема 13. Методи та засоби виховання.

1. Поняття про методи виховання.
2. Класифікація методів виховання.
3. Методи формування свідомості особистості.
4. Методи організації діяльності, спілкування та формування досвіду суспільної поведінки.
5. Методи стимулювання діяльності і поведінки.
6. Методи самовиховання. Поняття прийому і засобу виховання.
7. Умови оптимального вибору і ефективного застосування методів виховання.

Тема 14. Основні напрями виховання.

1. Характеристика основних напрямків виховання.
2. Завдання та шляхи розумового виховання.
3. Громадянське виховання. Трудове виховання та профорієнтаційна робота у сучасній школі.
4. Сутність і завдання естетичного виховання школярів.
5. Фізичне виховання.
6. Екологічне виховання, його завдання та зміст.
7. Статеве виховання.
8. Правове виховання.

Тема 15. Організаційні форми виховної роботи.

1. Поняття позакласної і позашкільної виховної роботи.
2. Характеристика масових форм виховної роботи.
3. Характеристика групових форм виховної роботи.
4. Характеристика діяльності позашкільних навчально-виховних закладів.

Тема 16. Формування колективу, його вплив на виховання особистості.

1. Виховний колектив та його основні ознаки.
2. Зміст, функції та види виховного колективу.
3. Чинники розвитку колективу.
4. Учнівське самоврядування в школі та класі. Формальні та неформальні групи.
5. Дитячі та юнацькі громадські організації. Неформальний молодіжний рух.

6. Самостійна робота

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Порядок виконання самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни та методичними вказівками.

Навчальний матеріал, передбачений навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, вноситься на підсумковий контроль поряд із навчальними матеріалами, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

Самостійна робота виконується у формі реферату за обраною темою (по 1 роботі в межах змістового модуля). Під час виконання студент має використовувати вітчизняні та зарубіжні інформаційні матеріали, самостійно проводити пошук документальної та фактографічної інформації, систематизувати та узагальнювати дані, виявляти ключові моменти, використовувати електронну пошту та телеконференції, застосовуючи методи

пошуку в мережі Інтернет. За потреби проводити реферування документів, формуючи власні погляди на явища, події та процеси, ґрунтуючись на знанні граматичних форм.

Робота виконується на аркушах паперу формату А4 обсягом не менше ніж 15 сторінок друкованого тексту (Times New Roman, 14). Для чіткого та послідовного викладу матеріалу потрібно скласти план роботи, який має містити такі обов'язкові структурні частини: вступ (обсягом близько 2 сторінок), де висвітлюються сутність і значення теми, формулюється предмет, об'єкт, мета дослідження, обґрунтовується його актуальність; основну частину – розкривається зміст питань теми роботи, наводяться зауваження; висновки, де підсумовується зібраний матеріал та містяться пропозиції; список використаних джерел, на які даються посилання у тексті.

Тематика самостійної роботи:

1. Народна педагогіка про вирішальну роль перших років життя людини в її формуванні.
2. Українська народна мораль у колискових піснях.
3. Авторитет жінки-матері в народній педагогіці.
4. Періодизація віку людини в народній педагогіці.
5. Народна мораль у поезії Лесі Українки.
6. Етнопедагогічний аспект творчості І.Я. Франка.
7. Народна педагогіка - життєдайне джерело творчості В.О. Сухомлинського.
8. Образ рідного слова в українській етнопедагогіці.
9. К.Д. Ушинський про сім'ю як фактор народного виховання.
10. Сім'я в сучасних керівних документах про національну школу та національне виховання.
11. Гра, її роль та значення в масовій практиці народного виховання.
12. Поняття про педагогічну антропологію
13. Питання сімейного виховання в педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського.
14. Дитяча гра – невід'ємний компонент української етнопедагогіки.
15. Засоби громадянського виховання учнів загальноосвітньої національної школи.
16. Ідея громадянського виховання в українській національній педагогіці.
17. Емоційний компонент як складова української громадянськості.
18. Важкі діти, обдаровані діти: в чому проблеми їх розвитку.

7. Організація і проведення тренінгу

Психолого-педагогічні особливості спілкування: тренінг комунікативних навичок

1. Розпізнавання психологічних особливостей людей за мовою, мімікою і жестами.

Необхідні знання: мімічне вираження емоцій, жестові сигнали, характеристика голосу, їх значення, просторові домагання людини їх роль у спілкуванні.

Необхідні вміння: розпізнавати за мімічними реакціями стан людини, інтерпретувати жестову поведінку людини.

2. Прийоми здобуття прихильності. Механізм залучення до себе людей.

Необхідні знання: прийоми розташування до себе людей: „ім'я власне”, „дзеркало відносин”, „золоті слова”, „особисте життя”, „терплячий слухач”, загальний психологічний механізм впливу цих прийомів; як виробити в собі щире доброзичливе ставлення до людей.

Необхідні вміння: користуватися прийомами здобуття прихильності, говорити людям приємні слова.

3. Прийоми ефективного слухання. Активне й пасивне слухання. Умови підвищення ефективності слухання.

Необхідні знання: розбіжності між активним і пасивним слуханням; умови застосування різних видів слухання; прийоми активного слухання, з'ясування, відображення, перефразування, резюмування; значення візуального контакту при слуханні, значення міжособистісної дистанції. Відповідальності вербальних і невербальних сигналів під час слухання.

Необхідні вміння: використовувати практично прийоми активного і пасивного слухання відповідно до конкретних умов бесіди, використовувати ключові фрази під час утворення, перефразування, резюмування й відображення почуттів.

4. Бар'єри у спілкуванні. Бар'єр уникання, авторитетності, незрозуміння. Подолання бар'єрів у спілкуванні.

Необхідні знання: як виникають бар'єри у спілкуванні: чому уникання, незрозуміння є перешкодою у спілкуванні; як переробити виниклі бар'єри.

Необхідні вміння: аналізувати власну поведінку під час виникнення незрозуміння і знаходити причину.

Конфлікти і їх подолання: тренінг безконфліктного спілкування

1. Конфліктні стани. Причини конфліктів, вибір стилю поведінки в конфліктних ситуаціях.

Необхідні знання: причини конфліктів, типи конфліктів; варіанти результатів в конфліктних ситуаціях: загладження кутів, відхід од проблеми, компроміс, конфронтація, співпраця.

Необхідні вміння: аналізувати конфліктну ситуацію та обирати стиль поведінки відповідно до обставин.

2. Типи конфліктних особистостей. Способи взаємодії з конфліктними людьми.

Необхідні знання: типи конфліктних особистостей, способи взаємодії з ними.

Необхідні вміння: аналізувати поведінку людини в конфліктній ситуації та обирати оптимальний спосіб взаємодій з конфліктними людьми.

3. Прийом звільнення від роздратування і гніву в конфліктних ситуаціях.

Необхідні знання: способи саморегуляції власного стану за допомогою уяви, активних дій, спілкування.

Необхідні вміння: використовувати прийоми саморегулювання.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Контроль та оцінювання теоретичних знань та практичних навичок студентів протягом навчального семестру відбувається за результатами усних відповідей на практичних заняттях, складанні підсумкового колоквиуму, а також у процесі контролю поточної самостійної роботи.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

9. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

У процесі вивчення дисципліни «Педагогіка» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента за 100 бальною шкалою:

- поточне тестування та опитування;
- виконання модульної контрольної роботи;
- оцінювання виконання тренінгу;
- письмовий іспит;

Підсумковий бал за 100-бальною шкалою з дисципліни визначається як середньозважена величина залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Заліковий модуль 1		Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4
20 %	20 %	5 %	15 %	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне із балів, отриманих під час практичних занять (кожен здобувач має бути оцінений не рідше, ніж раз на два заняття).	Письмова модульна контрольна робота за матеріалами тем 1-16. Модульний тест здобувачі освіти виконують у системі Moodle поза аудиторією.	Оцінка за тренінги виставляється як середнє арифметичне із балів, отриманих під час проведення тренінгів.	Оцінювання самостійної роботи здійснюється за результатами виконання здобувачами освіти письмового індивідуального комплексного завдання.	1. Тестові завдання: 20 тестів по 3 бали за правильну відповідь) – макс. 60 балів. 2. Практичне завдання – макс. 20 балів. 3. Практичне завдання – макс. 20 балів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90 – 100	відмінно	A (відмінно)
85 – 89	добре	B (дуже добре)
75 – 84		C (добре)
65 – 74	задовільно	D (задовільно)
60 – 64		E (достатньо)
35 – 59	незадовільно	FX (незадовільно, з можливістю повторного складання)
1 – 34		F (незадовільно, з обов'язковим повторним курсом)

**10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ,
ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА**

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проєктор	1-16
2.	Проекційний екран	1-16
3.	Наявність доступу до мережі Інтернет (за необхідності)	1-16
4.	Ноутбук	1-16
5.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-16
6.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-16
7.	Інструменти Microsoft Office (PowerPoint і т.ін.)	1-16

Рекомендована література

Основна

1. Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. 6-те вид. /О.В. Скрипченко та ін. Київ: Каравела, – 2019. – 400 с.
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: підручник Київ: ЦНЛ, - 2018. – 384 с.
3. Зайченко І.В. Педагогіка. – К.: Освіта України, КНТ, 2008. – 528 с
4. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Теорія і методика виховання. – К.: Знання 2008. – 415с.
5. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка. – К.: Знання – Прес, 2008. – 418с.
6. Лозова В.І., Троцько В.Г. Теоретичні основи виховання і навчання. – Харків: ОВС, 2012. – 400с.
7. Максимюк С.П. Педагогіка: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2009. – 670 с.
8. Мешко Г.М. Вступ до педагогічної професії : навч. посіб.– К. : Академвидав, 2010. – 200 с.
9. Пальчевський С.С. Педагогіка: навчальний посібник. – Друге вид. – К. : Каравела, 2008. – 496 с.
10. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посібник - К.: Академвидав, 2014. – 456 с.

Допоміжні джерела

1. Бурцева Ю. О., Малєєва Д. В. Дистанційні технології в освіті: збірник науково-методичних рекомендації щодо організації виховання, навчання та розвитку учасників освітнього процесу під час карантину, Краматорськ : Відділ інформаційно-видавничої діяльності, 2020. – 95 с.
2. Воротникова І.П., Чайковська Н.В. Дистанційне навчання: виклики, результати та перспективи.Порадник. З досвіду роботи освітян міста Києва : навч.-метод. посіб., Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 456 с.
3. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
4. Каплінський, В. В. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. Київ: КНТ, 2019. 225 с.
5. Кучинська І. О. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Кам'янецьПодільський: Зволейко Д.Г., 2020. 291 с.
6. Лисогор Л., Берендєєв С., Косенчук Ю. Використання електронних освітніх матеріалів у освітньому процесі: сучасні підходи і технології Нової української школи. Вип. 1: Навчально-методичний посібник, Київ, 2023. — 117 с.
7. Литвиненко О. В. Організація освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання (з досвіду роботи педагогів Кіровоградської області) методичні рекомендації, Кропивницький: КЗ «КОППО імені Василя Сухомлинського», 2021. – 72 с.

8. Литвиненко О. В. Нова українська школа: використання цифрових інструментів для організації сучасного освітнього процесу та розвитку ключових компетентностей : оглядовий посібник, Кропивницький: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2023 - 69 с.
9. Лукіяничук А.М. Мотивація професійної діяльності педагогічних працівників : методичні рекомендації : Біла Церква : БІНПО ДЗВО УМО, 2020. 46 с.
10. Медведєв В.М. Роль емоційного фактору в професійному вигоранні робітників сфери «людина - людина». Актуальні проблеми сучасної науки та освіти: зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Львів : Львівський науковий форум. 2019. 110 с.
11. Мухіна Г.В. Педагогіка та психологія вищої школи. Навчально-методичний посібник. Посібник. К: Дакор, 2020. 178 с.
12. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 472 с.
13. Педагогіка та психологія вищої школи: навч.-метод. посібник для самостійної роботи студентів/ Автор-упорядник В.І. Староста. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 68 с.
14. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навч. посіб., Київ : ТОВ «Агентство Україна», 2019. 300 с.
15. Пригодій Т. М. Формування ключових компетентностей здобувачів освіти на основі впровадження педагогіки партнерства, методичні рекомендації, ЧОІППО імені К. Д. Ушинського, 2023. - 47 с.
16. Ребрин В.А. Методика дистанційного навчання: збірник статей, Хмельницький: ХОІППО. 2020. 81 с
17. Сидоренко В. Внутрішня система забезпечення якості освіти у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти: інструменти, процедури, заходи: навч.-метод. путів., Біла Церква: БІНПО, 2021. 48 с.
18. Твердохліб І.А. Особливості програмно-технічного забезпечення дистанційного навчання в умовах воєнного стану: методичні рекомендації.[Електронне видання], Київ: Педагогічна думка, 2023. - 44 с
19. Топузов О.М. Дистанційне навчання в умовах карантину: досвід та перспективи. Аналітико-методичні матеріали, Київ : Педагогічна думка, 2021. - 192 с.
20. Удовиченко І. В. Дистанційний формат взаємодії суб'єктів освітньої діяльності: методичні рекомендації, Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2021. - 198 с.
21. Цюняк О. П., Довбенко С. Ю. Педагогічна інноватика : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г. М., 2019. 190 с.

22. Шевчук С.С., Кулішов В.С. Дидактика професійної освіти: практикозорієнтований аспект: навч.-метод. посіб.. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 212 с.

Інтернет-ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського, електронний каталог періодичних видань.
2. <http://www.library.edu-ua.net/id/485/> – Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського НАПН України.
3. <http://vognutyi.ru/lib/> – колекція електронних книг.
4. <https://mon.gov.ua/ua> – Міністерство освіти і науки України – офіційний сайт.
5. <http://enc-dic.com/pedagogics> – педагогічний словник.
6. <http://uk.wikipedia.org/wiki> – Вікіпедія, вільна енциклопедія.
7. http://www.klex.ru/books/age_psychology/diary.rar – електронна бібліотека праць класиків педагогіки.
8. <http://www.npu.edu.ua> (elib@npu.edu.ua) – Електронна бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова.
9. <http://www.ukrainians-world.org.ua/ukr/peoples/?letter=%D0%9C> – енциклопедія «Українці в освіті».